

กฎหมายเกี่ยวกับดอกไม้ไฟของบริเตนใหญ่*

กรทีศน์ ศุขเฉลิม**

บทนำ

ในปี ค.ศ. ๒๐๒๓ ที่ผ่านมา ดอกไม้ไฟ (Firework) ^๑ ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายในการเฉลิมฉลองงานประเพณีต่าง ๆ และเนื่องจากดอกไม้ไฟเป็นวัตถุระเบิด จึงมีกฎระเบียบที่เข้มงวดเพื่อกำกับดูแลการขาย การครอบครอง และการใช้งานดอกไม้ไฟ เป็นต้น

กฎระเบียบเกี่ยวกับดอกไม้ไฟ (ความปลอดภัย) ค.ศ. ๒๐๑๕ (The Pyrotechnic Articles (Safety) Regulations 2015) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์และมาตรวิทยา ฯลฯ (แก้ไขเพิ่มเติม) (ถอนตัวจากสหภาพยุโรป) ค.ศ. ๒๐๑๙ (the Product Safety and Metrology etc. (Amendment etc.) (EU Exit) Regulations 2019) มีหลักการเพื่อจัดการกับความปลอดภัยของดอกไม้ไฟ ในฐานะสินค้าอุปโภคบริโภค ผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจ (ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย) จะต้องไม่วางจำหน่าย หรือจัดให้มีการเข้าถึงดอกไม้ไฟในตลาดของบริเตนใหญ่^๓ เว้นเสียแต่ได้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนด

* บทความประจำเดือนมกราคม ๒๕๖๗ สรุปความจาก https://commonslibrary.parliament.uk/research-briefings/sn05704/?fbclid=IwAR1zhN2XgyTsVnqCJys7oICT_U0SksPq9-4abMQaStle4y1iSkeis9A สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗

** บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายค้นคว้าและเปรียบเทียบกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ดอกไม้ไฟ (Firework) เป็นสิ่งประดิษฐ์ในลักษณะของวัตถุระเบิดที่ออกแบบมาให้สามารถควบคุมการระเบิดและปรากฏให้เห็นเป็นสีสว่างที่สดใส ซึ่งดอกไม้ไฟจะมีรูปแบบที่แตกต่างกัน ๔ ลักษณะ ได้แก่ แสง เสียง คิว และวัสดุอลูมิเนียม (เช่น เศษกระดาษสีที่โปรยในงานรื่นเริง) มักใช้เพื่อจุดประสงค์ด้านความบันเทิงในเทศกาลเฉลิมฉลองทางวัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ เกือบทั่วโลก (https://www.scimath.org/article-chemistry/item/7748-2017-12-04-06-17-46) สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗

^๓ Great Britain หรือ เกาะบริเตนใหญ่ คือ เกาะที่ตั้งอยู่บริเวณแอตแลนติกเหนือทางตะวันตกเฉียงเหนือของทวีปยุโรป เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในหมู่เกาะบริติชและในยุโรป และใหญ่เป็นอันดับ ๙ ของโลก รอบๆ เกาะบริเตนใหญ่ยังมีเกาะเล็กเกาะน้อยอีกกว่าพันเกาะ และมีเกาะไอร์แลนด์อยู่ทางตะวันตก เกาะบริเตนใหญ่ประกอบด้วย ๓ รัฐ คือ อังกฤษ สกอตแลนด์ และเวลส์ โดยอังกฤษมีพื้นที่มากที่สุดบนเกาะ มีอาณาเขตเท่ากับ ๒ ใน ๓ ของพื้นที่ทั้งหมด และ ๓ รัฐนี้คือส่วนหนึ่งของสหราชอาณาจักร

ด้านความปลอดภัยต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติตามข้อกำหนดบางประการ ข้อกำหนดเหล่านี้รวมถึงการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านความปลอดภัยที่จำเป็น การรับรองความสอดคล้องกับการทดสอบที่เกี่ยวข้อง และการติดเครื่องหมาย Conformance Européenne (CE)^๔ หรือเครื่องหมาย UK Conformity Assessed (UKCA)^๕ แบบใหม่อย่างถูกต้องบนผลิตภัณฑ์ ซึ่งทางผู้ผลิตต้องจัดเก็บเอกสารทางเทคนิค และประกาศว่าจะปฏิบัติตามข้อกำหนดเป็นระยะเวลาสิบปีนับตั้งแต่ดอกไม้ไฟวางจำหน่ายในตลาด

เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยของผู้บริโภค กฎระเบียบเกี่ยวกับดอกไม้ไฟ (ความปลอดภัย) ค.ศ. ๒๐๑๕ (The Pyrotechnic Articles (Safety) Regulations 2015) ได้จำแนกประเภทดอกไม้ไฟ ดังนี้ ๑. ตามปริมาณวัตถุระเบิดสุทธิ ๒. ตามระยะห่างที่ปลอดภัยเมื่อมีการจุดดอกไม้ไฟ ๓. ตามระดับความดังของเสียง โดยดอกไม้ไฟประเภท F1 ถือว่ามีอันตรายต่ำและมีไว้สำหรับการใช้ในพื้นที่จำกัด และต้องไม่ขายให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๑๖ ปี ดอกไม้ไฟประเภท F2 และ F3 มีอันตรายอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง และมีไว้สำหรับใช้นอกอาคาร ซึ่งมีการวางขายทั่วไปแก่ประชาชน แต่ต้องไม่จำหน่ายให้แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ส่วนดอกไม้ไฟประเภท F4 ถือว่ามีอันตรายระดับสูงและมีการจัดทำให้แก่บุคคลที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น (ผู้จัดแสดงดอกไม้ไฟ)

(https://www.hands-on.co.th/blog/england-united-kingdom-%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0-great-britain-%E0%B8%95%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%AD%E0%B8%A2%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B9%84%E0%B8%A3/?fbclid=IwAR3WJFrgQmpju-IE00mRdu9oBp-i-8fRkHtZj_LW9CiugbCFYP6ly8uuCX8) สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

^๔ หลังจากการถอนตัวของสหราชอาณาจักรออกจากสหภาพยุโรปในปี ค.ศ. ๒๐๒๐ รัฐบาลสหราชอาณาจักรได้วางแผนที่จะแนะนำเครื่องหมายรับรองที่แข่งขันกับระบบ CE ของสหภาพยุโรป ซึ่งก็คือเครื่องหมายประเมินความสอดคล้องของสหราชอาณาจักร (UKCA) โดยมีกำหนดจะเปลี่ยนเครื่องหมาย CE สำหรับสินค้าที่ครอบคลุมทั้งหมดที่ขายในบริเตนใหญ่ ณ เดือนธันวาคม ค.ศ. ๒๐๒๔ โดยเครื่องหมายทั้งสองมีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์ (ซึ่งต้องมีการติด เครื่องหมาย) สอดคล้องกับกฎระเบียบด้านความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ที่มุ่งเป้าไปที่การคุ้มครองผู้บริโภค ผลิตภัณฑ์ที่มีการขายในบริเตนใหญ่ซึ่งกำหนดให้ต้องมีเครื่องหมาย CE ของสหภาพยุโรป ถูกกำหนดให้ใช้เครื่องหมาย UKCA ใหม่ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๒๐๒๕ (<https://research.hktdc.com/en/article/MTQ1Njc5MDY4NQ>) สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗

^๕ เครื่องหมาย UK Conformity Assessed (UKCA) เป็นเครื่องหมายรับรองมาตรฐานที่ใช้สำหรับผลิตภัณฑ์ที่วางขายในตลาดบริเตนใหญ่ (อังกฤษ สกอตแลนด์ และเวลส์) ระบบของ UKCA เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ค.ศ. ๒๐๒๑ ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง สามารถติดเครื่องหมาย UKCA บนผลิตภัณฑ์ได้ จากนั้นจึงมีการวางขายผลิตภัณฑ์ในตลาดของบริเตนใหญ่ (<https://www.gov.uk/guidance/using-the-ukca-marking>) สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗

กฎระเบียบเกี่ยวกับดอกไม้ไฟ ค.ศ. ๒๐๐๔ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (The Fireworks Regulations 2004 (as amended)) ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ดอกไม้ไฟในลักษณะที่เป็นอันตรายและต่อต้านสังคม (anti-social use of fireworks) ตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. ๒๐๐๕ การจำหน่ายดอกไม้ไฟให้แก่ประชาชนเป็นเรื่องต้องห้าม เว้นแต่กรณีเป็นบุคคลที่ได้รับใบอนุญาตจำหน่าย อย่างไรก็ตาม ผู้จำหน่ายที่ไม่มีใบอนุญาตสามารถขายดอกไม้ไฟได้ ในช่วงเวลาดังนี้

- ในวันแรกของเทศกาลตรุษจีน และล่วงหน้าก่อน ๓ วัน
- ในวันเทศกาลแห่งแสงไฟดิวัลลี^๖ และล่วงหน้าก่อน ๓ วัน
- ช่วงเวลาตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ถึง ๑๐ พฤศจิกายน (เทศกาลเฉลิมฉลองรอบคืนกองไฟ)
- ช่วงเวลาตั้งแต่วันที่ ๒๖ ธันวาคม ถึง ๓๑ ธันวาคม (เทศกาลฉลองปีใหม่)

กฎระเบียบเกี่ยวกับดอกไม้ไฟ ค.ศ. ๒๐๐๔ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (the 2004 Regulations) กำหนดให้การใช้ดอกไม้ไฟหลังเวลา ๒๓ นาฬิกา ไปจนถึงก่อนเวลา ๗ นาฬิกาโดยมิได้รับอนุญาตเป็นการกระทำความผิด (เว้นแต่มีการอนุญาตให้ใช้ดอกไม้ไฟโดยมีการขยายระยะเวลาออกไป)

บทความฉบับนี้แสดงรายละเอียดโดยรวมของกฎหมายในปัจจุบันที่ควบคุมการผลิต การเก็บรักษา การจัดหา การครอบครอง และการใช้ดอกไม้ไฟในอังกฤษ เวลส์ และสกอตแลนด์ อย่างไรก็ตาม กฎระเบียบเกี่ยวกับการใช้ดอกไม้ไฟในไอร์แลนด์เหนือมีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดเจน โดยผู้ใดที่ต้องการซื้อครอบครอง และใช้ดอกไม้ไฟ (ยกเว้นดอกไม้ไฟที่ใช้ในอาคาร (indoor firework) และดอกไม้ไฟแบบเล็ก (sparklers)) ต้องได้รับใบอนุญาต (firework license) ตามกฎหมาย

^๖ เทศกาลดิวัลลีได้ถูกจัดขึ้นในกรุงลอนดอนเป็นระยะเวลา ๕ วันในเดือนตุลาคม ค.ศ. ๒๐๒๒ เพื่อเฉลิมฉลองโดยใช้แสงสว่างและความดีปัดเป่าความมืดและความชั่วร้าย โดยมีชาวฮินดู เซน และซิกข์เข้าร่วมในเทศกาล ในกรุงลอนดอนมีประชากรชาวเอเชียได้มากที่สุดแห่งหนึ่งในประเทศ ในทุก ๆ ปี เทศกาลดิวัลลีจะนำแสงสว่างมาสู่เมืองในฤดูใบไม้ร่วงที่มืดและเย็บเหงา โดยมีการเฉลิมฉลอง พบปะสังสรรค์ของครอบครัว มีการจัดคอมไฟ และจุดดอกไม้ไฟ

([https://www.mylondon.news/whats-on/best-diwali-light-festival-fireworks-](https://www.mylondon.news/whats-on/best-diwali-light-festival-fireworks-25253493?fbclid=IwAR0UTgGpMnmndA41smQ99dqUTy3Th6tHQI0Kosjxfrbtb7-uOvmlyOLBT4s)

25253493?fbclid=IwAR0UTgGpMnmndA41smQ99dqUTy3Th6tHQI0Kosjxfrbtb7-uOvmlyOLBT4s) สืบค้นเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

กฎหมายเกี่ยวกับดอกไม้ไฟในบริเตนใหญ่

เนื่องจากดอกไม้ไฟเป็นวัตถุระเบิด จึงต้องมีกฎระเบียบที่เข้มงวดในการกำกับดูแล การเก็บรักษา การจัดหา การครอบครอง และการใช้ดอกไม้ไฟ โดยกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

- พระราชบัญญัติว่าด้วยดอกไม้ไฟ ค.ศ. ๒๐๐๓ (Fireworks Act 2003:FWA 2003) กำหนดให้ Secretary of State^๗ กำหนดกฎระเบียบที่มีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับดูแลการจัดหา การครอบครอง และการใช้ดอกไม้ไฟ กฎหมายฉบับนี้เริ่มมีขึ้นเมื่อรัฐบาลสนับสนุนร่างกฎหมายที่เป็น private member bills^๘ ซึ่งตอบสนองต่อความต้องการของสังคมที่มีข้อกังวลเกี่ยวกับการใช้ดอกไม้ไฟ โดยเฉพาะการใช้ไปในทางต่อต้านสังคม ซึ่งรัฐบาลได้ออกมาตรการใหม่ภายใต้พระราชบัญญัติ FWA ค.ศ. ๒๐๐๓
- กฎระเบียบเกี่ยวกับดอกไม้ไฟ ค.ศ. ๒๐๐๔ (Fireworks Regulations 2004) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดย Fireworks (Amendment) Regulations 2004 ถูกตราขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติ FWA ค.ศ. ๒๐๐๓ โดยมีการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับดอกไม้ไฟเพื่อลดความเสี่ยงจากการใช้ดอกไม้ไฟที่เป็นอันตรายต่อประชาชน สัตว์ หรือทรัพย์สิน แต่กฎระเบียบดังกล่าวไม่ได้บังคับใช้ในไอร์แลนด์เหนือ และกฎระเบียบข้อที่ ๗ (regulation 7) ไม่ได้บังคับใช้กับสกอตแลนด์ กฎระเบียบข้อต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

กฎระเบียบข้อที่ ๔ (Regulation 4) กำหนดห้ามบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีทำการครอบครองดอกไม้ไฟประเภท “adult firework” ในสถานที่สาธารณะ ซึ่ง “adult fireworks” ได้ถูกจำแนกเป็นดอกไม้ไฟประเภท F2 และ F3 (บางครั้งอาจเรียกว่า “consumer fireworks”)

^๗ Secretary of State เป็นตำแหน่งเสนาบดีใหญ่ในรัฐบาลสหราชอาณาจักร มีประจำอยู่ในสองกระทรวงคือกระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงยุติธรรม (<https://dict.longdo.com/search/secretary+of+state>) สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗

^๘ Private Member bill คือร่างกฎหมายที่สมาชิกสภาสามัญ หรือสมาชิกสภาขุนนางที่มีได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ (<https://library.parliament.go.th/sites/default/files/assets/files/works/academic%20office/books/pdf/NALT-work-academic-2553-ukpar.pdf>) สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗

กฎระเบียบข้อที่ ๕ (Regulation 5) กำหนดห้ามบุคคลไม่ว่าอายุเท่าใด ครอบครอง ดอกไม้ไฟ ประเภท F4 ในสถานที่สาธารณะหรือสถานที่อื่น ๆ เว้นแต่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดแสดงดอกไม้ไฟ

กฎระเบียบข้อที่ ๗ (Regulation 7) กำหนดห้ามบุคคลใช้ดอกไม้ไฟประเภท adult fireworks ในช่วงเวลากลางคืน (ช่วงเวลาระหว่าง ๒๓ นาฬิกาถึง ๗ นาฬิกา) แต่ก็มีข้อยกเว้นโดยอนุญาตให้ใช้ดอกไม้ไฟจนถึง ๑ นาฬิกา ในคืนวันตรุษจีน คืนเทศกาลดิwali คืนวันสิ้นปี และเวลาห้าทุ่มจนถึงเที่ยงคืนของวันที่ ๕ พฤศจิกายน

กฎระเบียบข้อที่ ๘ (Regulation 8) กำหนดห้ามการจัดหา การซื้อ หรือครอบครองดอกไม้ไฟประเภท F3 ที่มีระดับเสียงเกิน ๑๒๐ เดซิเบล รวมถึงบทบัญญัติสำหรับมาตรการในการวัดระดับความดังของเสียง

กฎระเบียบข้อที่ ๙ (Regulation 9) กำหนดให้ผู้จัดหาดอกไม้ไฟประเภท adult fireworks ต้องมีใบอนุญาต เว้นแต่ในบางช่วงเวลาของปี โดยหน่วยงานท้องถิ่นผู้มีอำนาจเป็นผู้รับผิดชอบในการออกใบอนุญาต

กฎระเบียบข้อที่ ๑๐ (Regulation 10) กำหนดให้ผู้จัดหาต้องแจ้งให้บุคคลที่ตนรับจัดหาดอกไม้ไฟให้ ได้ทราบว่าจัดหาดอกไม้ไฟประเภท adult fireworks ให้แก่บุคคลที่อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี ครอบครอง เป็นการกระทำความผิดทางอาญา

กฎระเบียบข้อที่ ๑๑ (Regulation 11) กำหนดให้ผู้นำเข้าดอกไม้ไฟเป็นผู้ส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง การเก็บรักษา และจัดหาดอกไม้ไฟ ให้แก่คณะกรรมการของกรมศุลกากรและกรมสรรพสามิต

ทั้งนี้ การฝ่าฝืนกฎระเบียบ ข้อที่ ๔, ๕ หรือ ๗ ถึง ๑๑ เป็นความผิดอาญา

- กฎระเบียบเกี่ยวกับดอกไม้ไฟ (ความปลอดภัย) ค.ศ. ๒๐๑๕ (The Pyrotechnic Articles (Safety) Regulations 2015) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎระเบียบเกี่ยวกับความปลอดภัยของ

ผลิตภัณฑ์และมาตรฐานวิชา ฯลฯ (แก้ไขเพิ่มเติม) (ถอนตัวจากสหภาพยุโรป) ค.ศ. ๒๐๑๙ (the Product Safety and Metrology etc. (Amendment etc.) (EU Exit) Regulations 2019) กำหนดกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดเกี่ยวกับการวางจำหน่ายดอกไม้ไฟในตลาดบริเตนใหญ่ รวมถึงการแจ้งเตือน การจำแนกหมวดหมู่ การติดฉลาก เครื่องหมาย UKCA และ CE การตรวจสอบย้อนกลับ (traceability)^๙ และข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของข้อมูล

- กฎระเบียบเกี่ยวกับวัตถุระเบิด ค.ศ. ๒๐๑๔ (Explosives Regulations 2014) กำหนดให้การเก็บรักษาดอกไม้ไฟต้องมีใบอนุญาตสำหรับการเก็บรักษาวัตถุระเบิด ผู้ค้าปลีกที่มีแผนการเก็บรักษาดอกไม้ไฟในสถานที่ของตนต้องได้รับใบอนุญาตดังกล่าว (เว้นแต่มีแผนการจัดเก็บวัตถุที่ระเบิดที่มีปริมาณน้อยกว่า ๕ กิโลกรัม)

^๙ การตรวจสอบย้อนกลับ (traceability) ทำให้สามารถติดตามประวัติของผลิตภัณฑ์ได้ด้วยข้อมูลที่บันทึกไว้ เช่น ผู้ผลิต ผู้จัดหา และผู้จำหน่าย ในทุกกระบวนการตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบและส่วนประกอบ ไปจนถึงการผลิต การประกอบ การกระจายสินค้า และการจำหน่าย

(https://www.keyence.co.th/ss/products/auto_id/handheld-terminals/use/traceability.jsp) สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗